

LA UNIÓ ALEMANYA I LA CEE

Tant la RFA com la RDA recorren actualment el camí cap a la seva unificació. Aquesta tindrà unes conseqüències que poden analitzar-se des de vessants diversos, encara que tots interrelacionats entre ells.

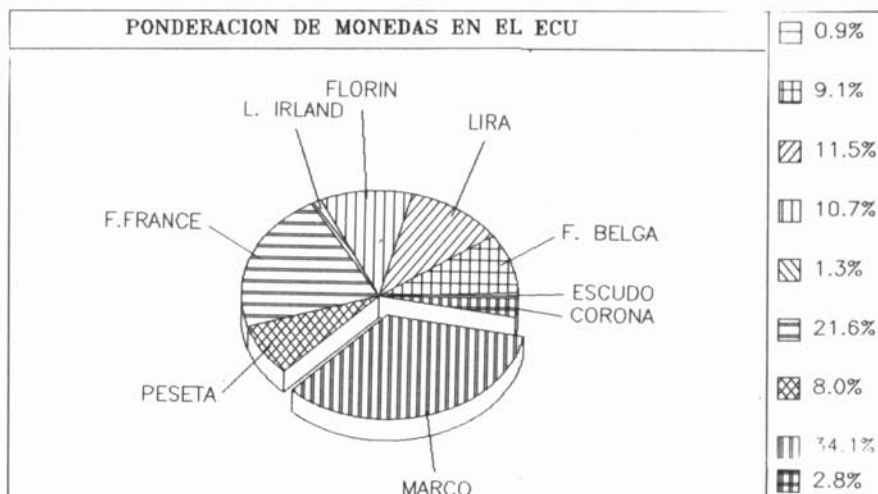
Per una banda hi ha les conseqüències a nivell mundial. L'alineament polític-militar de la nova nació és un debat encara sense resoldre: serà a l'OTAN o no? En cas afirmatiu, quines transformacions haurà de suportar aquesta aliança?. La futura nació es preveu que sigui una potència econòmica. Quin paper jugarà a escala internacional?. En el procés d'unificació incideixen altres nacions que tenen responsabilitat directa sobre territori alemany. El fòrum en el qual intervenen aquestes nacions és la denominada conferència "quatre + dos" (les nacions aliades guanyadores de la II Guerra Mundial i les dues Alemanyes). La unificació és un fenomen més complex que la simple unió territorial de les dues Alemanyes. D'altra banda, hi ha les conseqüències a nivell europeu. La unificació planteja dubtes sobre la variació de fronteres interiors d'Europa. El litigi sobre el reconeixement de la frontera entre la RDA i Polònia encara durarà un cert temps. Un cop superada la idea de les dues Europes es planteja la redefinició d'un projecte d'Europa. Com serà el vell continent al segle XXI? Balcanitzat o integrat?

En darrer lloc tenim les conseqüències a nivell comunitari. La unificació provocarà de fet una ampliació de la Comunitat. Les institucions comunitàries així ho entenen i ho aproven. Però, com es portarà a terme aquesta ampliació?. La incorporació del territori de la RDA es realitzarà de forma ràpida sense necessitat de modificar els tractats i sense portar a terme difícils negociacions d'adhesió.

El més curiós del cas és que l'ampliació territorial comunitària no implica ja un augment dels estats membres. La variació de les fronteres d'un d'ells és la causa de l'ampliació de la Comunitat.

Integració per fases

Però la immersió de la RDA en l'àmbit comunitari ha de portar-se a terme d'una manera lenta per evitar les disfuncions d'ambdues parts. D'aquí que s'hagi articulat una integració per fases. La primera seria un **període interí d'adaptació** que començaria l'1 de juliol, moment de la unió monetària, econòmi-

ca i social de la RFA i la RDA -primer pas cap a la unificació total dels dos països-. La segona fase començaria en el moment de la unificació política de les dues Alemanyes, la data de la qual és encara imprecisa, tot i que es preveu que no sigui abans del 1992. En aquesta fase **transitòria** el territori de la RDA es beneficiarà de crèdits especials i ajuts regionals, i s'amotllarà paulatinament al funcionament comunitari. En acabar aquesta segona fase, de durada indeterminada, es produirà la darrera fase: **plena integració**.

La integració no serà un camí fàcil per a la RDA. L'acceptació de la dinàmica comunitària implica trencar amb uns costums econòmics acceptats al llarg de 45 anys. La inèrcia empresarial i laboral d'una economia centralitzada i planificada no s'adapta bé amb el funcionament capitalista.

A més, la RDA es troba amb que certs sectors encaixen malament en les polítiques comunitàries. On treballarà la flota de la RDA? Continuarà mantenint la seva activitat en les zones actuals, obligant a la Comunitat a contraure nous acords internacionals? O es produirà un nou repartiment de la Taxa Anyal de Captures prevista a la **Política Pesquera Comunitària**?. El sector agrari a la RDA no ofereix millors expectatives. En un moment en el qual la Comunitat vol revisar alguns punts de la seva **Política agrícola comuna**, la menor productivitat de l'agricultura de la RDA tindria com

a conseqüència per aquest país l'abandonament de certes activitats agrícoles o, en el millor dels casos, la seva substitució per altres conreus més rentables.

Al llarg de dècades el comerç de la RDA ha estat abocat cap als països de l'Est, i molt especialment cap a l'URSS. Una mica més del 30% dels obrers de la RDA realitzen la seva activitat en empreses vinculades amb l'economia soviètica.

El marc d'aquests intercanvis comercials ha estat el CAME. La acceptació per part de la RDA de la política comercial comunitària obligarà a aquest país a redefinir les relacions amb els seus antics socis. Al mateix temps, la competitivitat d'altres països comunitaris provocarà la reconversió d'uns quants sectors industrials de la RDA. L'atur és una amenaça a curt termini pels nous ciutadans comunitaris.

A part de les conseqüències que afecten directament a la RDA, l'adhesió provoca temors a certs països comunitaris. Les necessàries reformes a que tindrà que fer front la RDA necessiten fons econòmics, i els recursos de la Comunitat no són il·limitats. Per tant, serà necessari recórrer a una nova redistribució de les ajudes comunitàries. Les regions més perjudicades són les del vessant mediterrani, junt amb Irlanda. Tot i que la RFA s'esforça a dir que la incorporació de la RDA no implicarà una variació en la distribució de fons, aquestes regions preveuen que en un futur no molt llunyà

obtindran menys ajudes.

El paper de la RFA

La unificació alemanya convertirà a la RFA, o com es digui aquesta nació en un futur, en un gegant dins la Comunitat. El nou país comptarà amb una població de vuitanta milions de persones; amb una indústria forta, que ho serà encara més un cop superat el procés de reestructuració a la RDA; amb la possibilitat de convertir-se en el principal agent comercial als mercats de l'Europa de l'Est; i tindrà una moneda forta que

jugarà un paper molt important dins del Sistema Monetari Europeu (S.M.E.).

La unificació monetària que s'inicia l'1 de juliol, permetrà a la RFA absorbir sobirania de la RDA, al poder decidir el Bundesbank la política monetària de la RDA. El marc alemany, segons tots els especialistes, augmentarà la seva força en els mercats internacionals. De moment, més d'un país comunitari - Bèlgica, Luxemburg i Holanda- han decidit reduir en el Sistema Monetari Europeu la franja de fluctuació de paritats de les seves monedes front el marc.

El projecte de Unió Monetària Europea no pot passar per alt el fet que en el Sistema Monetari Europeu s'estigui donant un sistema de canvis fixes en torn al marc. Aquest reforçament del marc també pot restar efectivitat a l'intent de convertir a l'ECU en una moneda comunitària. O potser convertir a l'ECU en un pseudònim d'un marc que, en una nova redistribució dels percentatges de la cistella que componen aquesta moneda, seria encara més forta.

J. M. Celorio

DUBLÍN: UNA REDEFINICIÓ DE LA CEE

La 43ena Cimera del Consell Europeu passarà a la història comunitària, o potser mundial, per les decisions que s'han acordat. Els caps d'estat i de govern dels Dotze, reunits a Dublín els dies 25 i 26 de juny, varen decidir donar una empenta definitiva al projecte d'integració política. Anem cap a una Comunitat amb nous perfils i noves atribucions.

Quan a la Cimera de Madrid (1989) es va decidir posar en marxa la Unió Econòmica i Monetària, una important dosi d'escepticisme hi havia a l'ambient. Res feia pensar que la crisi dels refugiats alemanys orientals a les ambaixades de la RFA a Praga i Varsòvia seria el començament de la caiguda del règim comunista de la RDA. La velocitat en que s'han desenvolupat els aconteixements als països de l'Est, juntament amb la marxa frenètica cap a la unificació alemanya, han afectat directament els projectes comunitaris, aportant una bona injecció de dinamisme.

Un cop superat el sistema d'equilibri europeu sorgit de la II Guerra Mundial, i acceptada la unificació de les dues Alemanyes pels seus socis comunitaris, la Comunitat es trobava davant el dubte del seu futur. Estem veient la desvirtuació d'actors claus de l'escena internacional, tant en l'economia com en el camp militar: el Pacte de Varsòvia, la OTAN, el CAME, la EFTA, la CSCE..., tindran que redefinir els seus objectius. A l'escena internacional després d'una situació d'equilibri sempre n'hi ha una altra. Però entre aquests dos moments hi ha una època en la qual les nacions mouen les seves peces per a quedar

ben situades en el nou ordre polític internacional. Aquest període intermediari és en el qual estem ara, i la Comunitat està maniobrant per a poder jugar un paper més rellevant en el futur.

La Comunitat és una potència mundial en el terreny comercial i ja havia començat el procés per a profunditzar en la seva integració econòmica. La única cosa que podia fer davant la marxa dels aconteixements era reforçar la seva vessant política, assumint competències que potser deixarà de tenir la OTAN.

El projecte de Kohl i Mitterrand sobre la integració política en matèria de política exterior i de defensa, ja va ser estudiat a la cimera extraordinària de Dublín el 28 d'abril, i la seva aprovació es va deixar per a la present cimera.

L'articulació de la integració política es portarà a terme en una conferència intergovernamental, que començarà el 14 de desembre proper a Roma -un dia després de la inauguració de la conferència sobre la unió econòmica i monetària. Aquestes dues conferències prolongaran els seus debats al llarg de 1991, amb la clara intenció que les transformacions del Tractat de Roma allí negociades siguin ratificades pels parlaments nacionals al llarg de 1992, i entrin en vigor el 1993.

Encara que a grans trets es accepta pels socis comunitaris la necessitat de marxar en aquesta direcció, no tots estan d'acord en la velocitat i l'amplitud de les transformacions. La incorporació a la Comunitat implica una certa pèrdua de sobirania. La integració econòmica i política portaran encara una cessió més gran. Tots els països no accepten de

bon grat aquesta concessió: uns, com és el cas del Regne Unit, perquè són molt recelosos del control del seu futur; altres, com Portugal, Luxemburg i Holanda, perquè tenen por que la seva identitat nacional i capacitat de decisió es perdin en una Comunitat que no dominaran.

Una altra qüestió debatuda a la cimera de Dublín va ser la necessitat d'atorgar un salvavides econòmic a Mijail Gorbachov. Els països comunitaris tenen por que la dolenta situació econòmica soviètica pugui provocar una involució o un esclat social que freni el procés de canvis a l'est europeu. Aquesta ajuda a la URSS, que es concretarà a la cimera dels Set grans a Houston el mes de juliol, és defensada pels Dotze, amb matitzacions unes vegades (Regne Unit) i amb vehemència d'altres (França i RFA).

França i la República Federal d'Alemanya justifiquen l'ajuda com un recol·lament a la Perestroika, però en realitat hi han altres motius. En el cas de la RFA, Kohl està comprant la unificació de la RDA a la URSS. En el cas de França, Mitterrand vol una nació forta a l'est d'Alemanya que, en una hipotètica aliança, pugui equilibrar un excés "dirigisme" de la nova Alemanya a Europa.

Les transformacions a les quals la Comunitat farà front a partir de desembre, potser portin a la necessitat de canviar el nom de la CEE si la integració política es porta finalment a terme. En un termini breu de temps potser haurem de dir Comunitat Econòmica i Política Europea.

J. M. Celorio